

Neopćinani se dopisi ne šalju. Prispjela su pisma, oglašiti ih možemo po običajnom stanku ili po dogovoru. Isto tako je za prijedlogi. Novi se šalju poštom na preporuku (osobno poslati) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu važno treba označiti.

Kome list nedodje za vrijeme, treba to javi odpravljiva u otvorenu poštu, sa koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Iskazi svakog četvrtka na slatno mlije.

Dopisi se novčadaju ako se nećikaju.

Nablijezovani listovi se neprimaju. Predplata u poštom se šalje 25 for. za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 25/10 i sa pol godine. Isvan carerino više poštarina.

Na male jedak broj 6 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farnese br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

Stegom rasti mislo stvari, a nesloge sve pokvari. Kar. pol.

Poziv na predplatu.

Pošto se primiče god. 1896. svomjenu koncu, utičemo se ovim našim starim predplatnikom, da izvole na vrijeme obnoviti svoju predplatu na naš list za godinu 1897.

Novom godinom stupiti će naš list u XXVII. tečaj svoga obstanaka. Za dugih 26. godina imao je svakojakih neprilika sa pojedincima, sa oblastni i mogućnicima, al se nije hvala Bogu nikada pred nikim ponižio na uštrb narodne časti i svoga programa. Nije se uplitao u zamašna svjetska pitanja, jer mu to nije zadaća, niti je ulazio u malenkostne razmirice, kojim je povod sebičnjaštvo ili koja druga ljudska strast.

Znajuć za koga bijaše ustrojen i radi koga izlazi, nastojao je vazda, da se ne zaleti previsoko niti da pada prenizko. U koliko je u tom uspio, nije na nas, da sudimo, već na obćinstvu, osobito na našem čitateljstvu.

Izdavanje pučkoga lista kod nas je vrlo mučno, ako se neima dostatne moralne i materijalne podpore. Prve nam prijatelji, istomišljenici i naši čitatelji nikada ne uzkratiše, ali sa drugom nije žalibože tako. List, koji ne ima stalnih i redovito plaćajućih čitatelja, a koji je i onako zazoran mogućnikom i vlastodržcem, teško da izvrši svoju zadaću, pa bila ona još plemenitija.

Mi se moramo teškim srcem i ovom prigodom pritužiti na mnoge i mnoge naše nemarne predbrojnike, koji valjda misle, da zadovolje svojoj dužnosti tim, ako se udostoje naš list čitati. Nemile su ovakove tužaljke nama, a neće biti ugodne valjda niti spomenutim nemarnikom.

Da nam se olakša izdavanje lista i da uzognemo i mi zadovoljiti mnogobrojnim našim dužnostim, molimo stare dužnike, da izvole svoj dug što prije sa našom upravom poravnati; vjerne naše i redovito plaćajuće čitatelje molimo, da izvole predplatu na vrijeme obnoviti, a sve one pako, kojim je do napredka i do oslobodjenja hrvatske grane u Istri, molimo, da nas novom predplatom poduprijeti izvole.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnije 5 for. a za seljake 2 for. na pol godine polovicu gornjih cijena. Za inozemstine k tomu biljegovina. Novce neka sa šalje upravi lista novčanom nakaznicom.

U Trstu, decembra 1896.

Uprava „Naše Sloge“.

Zametak k jugoslavenskom klubu.

Niže donasamo izjavu hrvatskih i slovenskih zastupnika na carevinskom vijeću u Beču, koja će bez dvojbe sve čestiti i poštene rodoljube na slavenskom jugu razveseliti. Ovo je doduše samo prvi korak, ili kako rekomo više, zametak oživotvorenju jugoslavenskoga kluba na državnom saboru, ali mi se čvrsto nadamo, da će hrvatsko-slovenski zastupnici sve svoje sile napeti, da sa već jednom odzivitoj davnja želja ponajboljih silova našega naroda. Pošto nam za danas prostor lista nedovoljavo obširnije ob ovom vrlo

važnom pitanju razpravljati, donasamo rečenu izjavu bez daljeg tumača. Ona glasi:

„Danas su se na poziv g. dra Laginje sastali na vijećanje sljedeći slovenski i hrvatski državni zastupnici, i to: gg. Biazinski, Boričić, Dapar, dr. Ferjaničić, dr. Gregorič, dr. Gregorec, Koblar, Kušar, dr. Laginja, Vabergoj, Perić, Pfister, Povše, Bobič, Spiničić, dr. Sušteršič i Višnar.“

Uvažujući želju sa više strana javno izraženu, da bi se naime u novom državnom saboru svi slovenski i hrvatski zastupnici za uspješno djelovanje združili u jedinstven parlamentarni klub, izjavili su već na toj prvoj razpravi zastupnici svih stranaka, u glasnici, da je, uza sve načelne razlike, ne samo moguće, nego obzirno na stečeno iskustvo i na korist naroda uprav potrebno, da svi hrvatski i slovenski zastupnici u budućem državnom saboru osnuju među sobom parlamentarnu skupinu, u svrhu odličnoga solidarnoga postupanja u narodnostim i gospodarstvenim pitanjima. Odlučili su nadalje, da se oživotvorenje te namjere prepušta vodstvom raznih političkih stranaka u pojedinim pokraćinama, a zastupnici svih stranaka izjavili su, da su njihova vodstva spremna stupiti u dogovore u tu svrhu potrebno.

Prešnimi poslovij izvan Beča obavljajući zastupnici gg. dr. Bulat, graf Coronini, dr. Klaič, vitez Šupuk i Vošnjak izjavili su poredno, da su s tim sporazumni.

Beč 26. novembra 1896.

Svećenička skupština.

Dne 26. novembra održavala se je u Beču skupština svećenika ove polovice monarhije, da se porazgovori o zajedničkome djelovanju; ovaj put glavno o uređenju njihovih dohodaka.

K skupštini došlo je kakvih 150 svećenika skoro iz svih pokrajina ove polovice monarhije. Bilo je tu najviše slavenskih svećenika: Čeha, Poljaka, Rusina (grčko-katoličke vjere), Hrvata i Slovenaca, a uz njih također mnogo Niemaca. Od Slovenaca bili su zastupnik dr. Gregorič, profesor bogoslovja u Augmentinu (zavodu za višu obrazbu svećeničku) dr. Sedej, te odaslanici svećevstva gorčke nadbiskupije gg. župnici Grca i Golub. Svećenik iz Dalmacije zastupao je zastupnik naroda Biankini. Zastupnik naroda Spiničić bio je tu kao odaslanik osmero dekanata trićansko-koparske biskupije, i to pazinskoga, bužetskoga, kršanskoga, kastavskoga, jelšanskoga, osapskoga, karkavskoga i tomajskoga. — Došlo je više brzojavnih pozdrava, među njimi i onaj župnika Elnera iz Kršana i bio je srdačno pozdravljen.

Čim se je izabrao predsjednik, predsjednik i perovodja, pozdravio je predsjednik sve prisutne, imenice zastupnika naroda dra pl. Fuchsa, koga je također zamolio kao izvjestitelja u carevinskom vijeću o zakonskoj osnovi glede uređenja svećeničkih dohodaka, da kaže skupštini, kako stvar stoji. Dr. Fuchs burno pozdravljen, odazvao se je pozivu, i priobćio koliko je mogao o osnovi, i o poboljšicah, koje je on e. kr. vladi predložio. Poboljšice nisu možda takove, kakove si svećenici žele, ali su znatne.

Prije nego se prešlo na podrobnu razpravu, oglasio se je za riječ zastupnik Spiničić. Pozdravljen burno bio je pozvan k predsjedništvu, te odukt pozdravio najprije hrvatski pak njemački skupština: „U ime svećenika hrvatskoga i slovenskoga naroda iz Istre i dijela Gorčke, koji su me ovamo, odaslali, čast mi je pozdraviti vas, velečasna gospodo, najsrdačnije i izreći vruću želju, da bi Vaša današnje vijećanje bilo okrunjeno najboljim uspjehom koji za katoličku crkvu i za narode, među kojima katoličku vjeru održavate, jačate i pospiješujete, toli za vas.“ Tako ih pozdravi, a pozdrav, na-

vlastito hrvatski izrečen, bio je najoduševljenije primljen. Onda izjavi u ime istih svećenika, da žele sa ostalimi svećenicima zajednički postupati, da je njihove težnje dobio njihov preavjetli i prečastni biskup; da u obće pristaje uz molbu svećevstva biskupije sv. Ipolita, a da će posebnoneke želje po njih izražene, iztaknuti u podrobnju razpravi.

Dočim je već u zakonskoj vladinoj osnovi predviđeno, da se ustanove za svete misa neće uračunavati u dohodke, poprimilo se je, da se u iste ne imaju uračunavati nit pristojbe štole, koje su radi siromaštva pučanstva i tako nezmatne; da imadu dekanı dobivati stanovitu svotu za obavljanje dekanaskih poslova, dočim se nije htjelo niti čuti o tom, da bi dobivali posebice za vođenje matrika. Bit će predviđeno također za one, koji nadomještaju izpražnjene kooperature, kao i za izložene kapelane.

Zastupnik Spiničić naglasivao je u raznih prilikah, da se ima zakonom ili bar naredbom točno ustanoviti, na što imadu svećenici pravo, da nebudu često višegodišnja pisarije i da nebudu izloženi dosadivljanjem pojedinih činovnika. Tako imadu gleda dobavljanja voda, keď možbitnoga panšala za konja, i glavno kod umirovljivanja svećenika. Spomenuto je također putne oštete za duhovne pomoćnika, koje se često premješta i kod kojih je kod nas uzeti osobito u obzir, da vode svoje gospodarstvo od prvoga početka. Što je pak glavno zagovarao, jest, da se imadu ukinuti pobire. Oni su ponizivjudi i omraženi. Njimi se ne postize svrhu osobito radi siromaštva puka u mnogih krajevih i radi padaanja cijene imenito pšenice. Pobiri su pak uza sve to i nepravedni za pučanstvo odnosno župa. Odnosno pučanstvo plaća poreze u krvi i novcu kao i svako drugo u državi; država je dužna, da omogućiti, da ono dobiva bar duževnu hranu. Ako to pučanstvo dopri-naša sa svojim porezi za dohodke u drugih župah, zašto nebi dopriinašali pripadnici ostalih župa cijele polovice monarhije za nj. Odstranjenjem pobira pomoglo bi se i svećenikom i siromašnom puku župa, gdje pobiri obstoje. Pošto je to pitanje manje poznato većini svećenika, poprimilo se je na želju, da se imadu pobiri odstraniti, i odlučilo, da imadu svećenički odbor proučavati način, kako da se to učini.

Kod toga kao i u svem imalo se je uvijek pred očima koli siromašnije svećenike, toli siromašniji puk. Narodiće se je, iztaknulo, da se uređenje svećeničkih dohodaka neima dogoditi na teret siromašnoga pučanstva. Svećenici će radje stradati, nego da bi se siromašne župljane još jače naprtilo. Poboljšice imadu se dogoditi na teret velikih glavnihara i imenito burza. Cijela razpravu vodio je pravi kršćanski duh, koji među ostalim hoće, da se čovječansko društvo brine za uboge, siromaha i nemodne.

Manji slovenski svećenici skupili su se u večer, te se tu porazgovorili o zgodah i nezgodah njihovih naroda.

Posebni svećenički odbor sa starcem kanonikom-župnikom iz Napomuka na čelu poklonili su se sljedeći dan predstavnikom raznih klubova carevinskoga vijeća, te ministru predsjedniku, ministru bogostorja i ministru financija i preporučili im svoje težnje. Od svih bill su prijazno primljeni. Bilo u dobar čas za narode i njihove svećenike!

Tko bi htio što znati od stalnoga odkora ili mu što priobćiti, neka se obrati u veleč. g. Eichborna, župnika u Nussdorfu (Wien-Nussdorf).

u Lošinju. Iza izvida proizašlih usljed pritužbe radi uvredje poštenja od njega podnesene proti nam radi pomenutih izraza, osvjedociamo se, da bijasmo zlo obavještani, te da nisu bile osnovane tvrdnje dopisa, da bi g. Pio Ivancich bio se ponašao malo pristojno prigodom izleta nekih izvanjskih u Lošinju, da bi se on bio opro redaru, vršećemu svoje dužnosti, da bi on bio da ikada dokaza nesposobnosti kao pomorski kapetan, te da bi on bio čovjek nesposoban ili neuljudan.

Zaleć radi toga, da smo netemeljito uvrijedili gosp. Ivancicha usljed primljene krive obaviesti, uztežemo koliko je bilo uvrijedljiva napram njemu rečeno u spomenutom dopisu, te izjavljamo, da neimamo što reći na uštrb njegove časti i njegove strukovne sposobnosti.

Novi biskup krčki.

Ovdje donasamo viesti raznih novina, što su nam pod ruke došle o imenovanju prečastnoga g. dra. Antuna Mahniča.

„Triester Zeitung“ od 24. novembra, spomenuv imenovanje i dan rodjenja i posvećenja novoga biskupa, piše: „On bijaše imenovan najprije za prefekta, onda za ravnatelja knezo-biskupijskoga sjemeništa u Gorici, i stekao si je u Beču čast doktora teologije. On je od godine 1881. profesor av. pisma novoga zakona u središnjem sjemeništu u Gorici, a od godine 1884. papinski tajni komornik. Monsignor Mahnič stekao si je na polju filozofije i teologije, osobito sa listom „Rimski Katolik“, izlazećem već nekoliko godina, ugledno ime. Već više godina medjuje monsig. Mahnič također „Folium periodicum“.

„La Sera“, večernje izdanje lista „Il Mattino“, također od 24. novembra, popravlja viest o tom imenovanju sljedećimi riečmi:

„Znatne kriepitosti, koje riesa monsig. Mahnič, njegovo srce kao pravoga svećenika, jesu jamstvo, da će on un biskupiju upravljati i voditi sa onim duhom poštenja i pravednosti, kojeg on posjeduje. Premda bi se on bio rad odrekao na toj časti, ipak se podaje u Krk, svjestan si svojih dužnosti. Ne možemo nego da se radujemo sa pripadnici one biskupije za tako dragocieniu stećevinu“.

„L'Istria“ od 28. novembra asmo pripovjeda imenovanje, kaže gdje je biskup rođen, što je do sada bio i kako da je bio u protimbi s drugim rodoljubl.

„Giovine Pensiero“ u Puli, list koji rige sve što može na naše ljude, koji su bili u čem koristili narodu, donasa u broju od 28. novembra u kratko sljedeća dvie viesti:

1. Pod naslovom „noterelle goriziane“ govori, da je novi biskup čovjek učen i odlučan; da su žestoko bili proti njemu slovenski radikali, navlastito „Soča“, koju da nadahnjuje Gregorič, drug dra. Mahnič, to jest profesor sjemeništa, kako je do sada bio i novi biskup. Budućnost da će pokazati, kako će se dr. Mahnič ponašati na svojem novom mjestu.

2. Pod naslovom „dall Istria orientale“ isti list pita, hoće li si novi biskup oprati ruke kao i pokojni Feretić ili će kao Štrk vano podupirati „sveslavensku agitaciju“, koju podržaje svećevstvo, avé od protulatinca Don Vlačića od zadnjega popla (pretulcelo) Vrbanškoga.

Novi biskup da je doduše Sloven; ali ne žestok, dapače odlučan protivnik glagoljaka i liturgije (Čestitamo!) To, što ga svehrvatski agitatori

mrze, dokaz je, da je novi biskup pošten i pravedan (Cestitamo i na tom!) Ali svede- jedno se boji taj revolverski list; da bi dr. Mahnič vrli svećenik u Gorici, mogao postati najslabiji biskup u Krku (Na- toj krpici ne čestitamo nimalo presvetlomu dru. Mahnič!) Ako se ne promeni, onda "Glovinne Pensiero" misli, da če se moći reći, da je to najmanje zlo, što je moglo doći u Krk. Dakle po sudu tih narodnih odmetnika, svaki je biskup zlo sam po sebi, samo ako nije već unapred stalno, da če biti podpuno njima u šakama.

List "Idea Italiana" što od malo izlazi u Rovinju, ovako se medju inim očituje: "Naravno je, mi bismo bili mnogo zadovoljniji, da je novi biskup Taj- lino (To vam vjerujemo!), ali buduć taj nije i buduć je imenovanje čra. Mahnića stvar gotova, neostaje nam drugo, nego da se radujemo, što je izbran on, a ne kakav nepouzdajivi. Hoće li on znati obuzdati mnoge svećenike, koji politiku, te siju neslogu i mržnju po naših selih? Hoće li u tom uspeti? — Uvjeravaju me, da je predobar, te se kadkad pokaze slabif. Ali ufamo se, da če ga čuvstvo odgovor- nosti činiti da prevlada samoga sebe, i, ako to bude, moći če stalno računati na ljubav i poštovanje od strane svojih bi- skupljana.

"Corriere di Gorizia" istoga dana ima ovu viest: "Biskup krčki". Za biskupa onog biskupije bio je pozvan mon- signor Anton Mahnič, doktor bogoslovja, i profesor ovoga (goričkoga) središnjega sjemeništa. Novoinenovani rođen je u Kobidlu kod Sv. Daniela na Krasu dne 14. septembra 1850., i bio je posvećen za svećenika dne 30. avgusta 1874. On je čovjek ratoboran za vjerska načela, za koja je djelovao perom i činom. Bio je uvijek najžešći neprijatelj radikalnih Slo- venaca, proti kojim, sa na glavi d-rom Gregorićem, se je morao uvijek skrajno boriti, pače još sad mora da je u toku parnica radi uvredle pošteni protiv "Soči". Monsignor Mahnič odputovao je jučer u Beč, pozvan brzojavno od tamšnjeg apo- štolskog naneija radi kanoničkoga procesa.

"Neue Frei Presse" od 25. no- vembra imala je iz Trsta ovu brzojavku od 24.: "Mnogo je zadovoljni (ne kaže koga) izbor monsignora dra. Antona Ma- hnića, profesora bogoslovja na centralnom sjemeništu u Gorici, za biskupa krčkoga, na mjesto monsignora Štrka, koji je bio imenovan biskupom tršćanskim. "Piccolo" označuje Mahnića za protivnika slovenske agitacije, imenito svećeničke. Mahnič je također odličan pisatelj na polju bogo- slovnosti".

"Il Piccolo" (jutnja izdanje od 24. novembra piše pod naslovom: "Novi krčki biskup" ovako: U goričkoj fabriki rode se pastiri, koji zaokupljaju sva bi- skupska mjesta u Primorju. Evo opet jed- nog odabranog! To je monsignor Mahnič, o kom se je časak bilo govorilo za Trst, a sada ide u Krk. Ondje (u Gorici) bio ravnatelj centralnog seminara, podpred- sjednik katoličke družbe, urednik lista "Rimski Katolik", i uvijek u priproru sa monsignorom Gregorićem, sa "Soćom", "Primorcem" itd. Kao umjeren Slaven i vrudi katolik, jest nepouzdan priistaša papinske svjetovne vlasti. Rodjen je (kako već druge novine donose). Ima na plećih jedan proces za uvreda pošteni, što ga je podigao svojom prijavom proti ure- dniku "Soće". (Nazna se čini, da je baš protivno. Op. uređ.) To se je imalo raz- pravljati za prošle porote. Ali sada če možda dati "občiniti oprost", kad je ime- novan za biskupa.

Tako sto listovi uzdržavani pomoću tršćanske vlade ("Triester-Zeltung" i "La Sera"), neprijateljski Slovencem i Hrva- vatom Istre: tako talijansko-liberalni, od- nosno talijanski židovsko-liberalni listovi Primorja ("L'Istria", "Il Glovinne Pen- siero", "Corriere", "Il Piccolo", "Idea Italiana") i tako glavne glasilo židovskoga liberalizma "Neue Frei Presse" u Austriji. Nam kod svega toga ne preostaje drugo, nego vrnuće se moliti Bogu Svevogućem, da se ne izpane želje židovsko-liberalnih, bilo talijanskih, bilo njemačkih glasila. Glede dvih glasila na prvom mjestu na- vedenih ne opažamo drugo, nego da pišu onako, kako hoće gospodari, koji ih pla- ćaju. Do zgodne javiti dema još koji glas i reći naše mišljenje.

ODGOVOR

dopisniku časopisa "L'Istria" br. 773. u Poreču

Čestiti junake!

Oprostite, što se jedva sada mogu la- titi pera, da ti od srca zahvalim na divnih pohvalah, kojima si mene nevrednoga u 773. broju porečkog lista hio obasuti. Zao mi venoma, što se ova moja zahvala neće moći niti iz daleka takmiti s onak- vim pohvalam, jer pero, koje je one uzvi- šene "istine" onako vješto znalo preli- ti na papir, za mene je dosta nedostizno. Naši junaci, "Figli d'Italia" morali bi ono sretno pero zlatom skovati, te ga ljubomorno, čuvati kao najsvetiji amanet svojih duševnih vrhina. Ti čes mi možda, čestiti junake, zamjeriti, što ti odveć la- skavi, nu, vjeruj mi, da mi laskanje nije prirodno, već iz puna srca dajem svakom ono, što koji zasluži. Da je tomu tako, dokazati ću ti je onoga, što sam ja sa oltara rekao i za što me ti hvališ, pa češ videti, da tvoje uzvišene pohvale da- leko nadvisuju moje nedostatne; zasluže.

Dne 26. prošloga mjeseca, tumačeć svojim ovcicam nedjeljno evanđelje o sta- rih piscih i farizejih, hočeš nečeš, palo mi je na um, da pokušam nešto, što još nikad pokušao nisam. Prohtjelo mi se one stare pisca i farizeje — Isusove najveće du- šmane — prisposobiti sa današnjim pisci i farizeji najfinijih kova, koje inače mi sirote klerikali volimo zvati: "framazani". Protumaci ih u kratko njihova paklonska sredstva, kojimi hoče da zavedu neuka čovjeka, pa napokon, izraziv svoju veliku žalost, spomenuh junaka ti braću: "Figli d'Italia", koju je gorički: "Eco del Libe- rale" u svojem 117. broju na svjetlo iz- ni. U zaključku opomenuh po pastirsko- j dužnosti svoje ovice, neka dobro paza kuda idu i komu vjeruju, jer čovjek, koji se odreče svate vjere, te najdragocienije baštine svojih pretaoca, taj ne može biti niti pošten državljan, niti vjeran muž, niti dobar otac, niti iskren i odan prijatelj. To je sve, što sam onog dana po svojoj dužnosti rekao s oltara, ne bih li svoje miće ovce upozorio na strašnu pogibelj, koja im danomice sve to većma prieti. Kako vidiš, nisam učinio ništa osobita, što bi bilo vrijedno tolike pohvale. Ovršio sam samo po mogućnosti svoju svetu dužnost. Znam, da je i samo strogo vršenje svojih dužnosti veckrat hvalevredno i da se mnogi sretni smrtnik diči ovom il onom zaslužnom odlikom, ali ja toga žalibože samomu sebi još do sada ne mogu priznati. Ja onoga dana nisam s oltara vršio svoju svetu dužnost onako strogo, kako bih ju bio imao vršiti prema tvojim hvalam. Ti u pr. u tvojih hvalospjevih veliš, da se ja nisam samio u crkvi držati nečastan govor, klevetač Lošnjane i preporučujuć svojim ovcicam, da na bi s njima glasovali za-po tebi nazvanu — "istrijansku (bolje: talijansku) listu".

Kod ove točke hvalospjeva ti se ma- šta prevēć ngrijala, pa si bolan uzeo Ro- ma za Tomu i s tim si kročio dalje, sla- žući toli vještački zamamna akorde divnih melodija. Uzeo si "totum pro parte" i dobro si učinio, da ti pjesma što skladni- jom bude. Ja sam svoja ovice, na teme- lju izvaje goričkoga lista, upozorio na tajne junake "Figli d'Italia", a ti veliš, da sam klevetao i crnio ave Lošnjane, kojih ipak velik dio štujem. Za tim si uzeo "totum pro nullo", kada veliš, da sam spomenuo neku po bi nazvanu "istrijan- sku listu", o kojoj nikad nit sanjao ni- sam. Vidliš eto, moj mili junake, kako se se u tvojih hvalospjevih visoko uzdiglo. Ova bez dvojbe zla vriedi u očima tebi- sične braca, ali če biti grina odarnost i slabizan u očima poštanoga, prosvietljena svieta. Kada dozna, da si onako u zviezde kovao nevredna čovjeka. Nu, ja te milu- jem, pa te želim svietu izpričati, jer tvoje zlatno pero nije krivo; ako "Muza", koja je tvoju maštu ngrijala, ili nije čula što sam govorio, ili jada nije razumila. Drugi- put češ možda srednje uspeti, pa če te dobi sviet pomilovati i sadašnju ti nape- tost lahko oprostiti

Što kažeš u zaključku tvoje velepjesni, da su Čunčani na sreću odveć probudjeni, a da bi se pustili od mene loviti, to se opet ima obratno zek, to jest: da su mnogi Čunčani žalibože još odveć zasli- pljeni, da bi mogli spoznati istinu. Nu, nemaj ipak misliti, da su ave jabanke još onako zdrave i za teba slastoe, kao što si bio. Mnogi su već stali, zrelo promi- šljati na svoje nevolje, pa ako im se oč- razuma otvore, te razluče laži od istine, tad češ tekar pjevat divne hvalospjeve. To ti možda već dobro predviđjaš i toga se bojis, pa odatle tvoji težki jadi, ali što češ kada stalna na tom svietu samo miena- jest.

Ja ću završiti. Oprostite, ako ova moja zahvala nije niti slika tvojih hvalospjeva. Nije mi moguće takmiti sa tobom. Zato te molim, ako ti se još kćka prohtje, da me u čem onako uzvisti, podpiši tvoje če- stito, neporočno ime, da ti se po mogu- nosti uzmoguem ustmeno zahvaliti. Te bi mi nekud laglje i zgodnije bilo.

Budi mi strav i srešan.

Tvoj zahvalni pop Frane Volarić

dobribrat

U Čunskom, dne 26. studena 1896.

Na grobu

Ivana Karabaica

u Kr. kotarskog poglavara u miru, viteza reda Frana Josipa i reda Danilova itd.

umro: dne 15. novembra 1896. u Perginu.

Sa ovog, Ivo, i ti mi na svjeta
Za sobom pasiv uviljena druga
Kom' prijana već povorka je duga
Po nidesu nu krutom oduzeta.

Ah! gdje su družu naša mlada ljeta
Kad neboječ se protivničkog ruga
Dovinnamo se rodoljubnog kruga
Što rad umire za načela sveta!

Kad 'raja' zdvojna diže se sirta
Ti spravan njojzi, našteded života,
Ko što sivi u pomoć poleti
I smjelo hriec k uzvišenoj meti
Kolika ljubav tebe obuzima
Do vjere, roda, tad pokaza svima!

A. K.

Franina i Jurina

Fr. Kamo' neseš Jurino tu dugu meru od klatra.

Jur. Pozvali su me trnoplesari, da pridem jednoj njihovoj javičinji zajik zmerit.

Fr. Pak s taklun merum.

Jur. Još se boje, da če bit prekratka.

Različite viesti.

Osobna viest. Presvjatli g. Andrija M. Šterk, biskup tršćansko-koparski od- putovao je u Beč, gdje če danas biti od Njeg. Veličanstva primljen u audienciju. Javni sastanak u Škedinju obdržavan od političkoga društva "Edinost", nadkri- lio je i brojem prisutnika i odnauješnošću, kojom bijahu prihvaćene ave predložene resolucije, svoje predšastnike. Najveća dvorana, što ju imademo u tršćanskoj oko- lici, bijaše dubokom puna. Vladao je uzor- ran red i mir. Sastanku prisustvovao je skoro potpun odbor političkog društva i dvojica zemaljskih zastupnika.

Budući sastanak obdržavati če se u istom izbornom kotaru i to u nedjelju u sv. Mariji Magdaleni dolinjoj (za grobljem sv. Ane).

Pošto je utarak blagdan ureklo je političko društvo i za taj dan javni sa- stanak i to u susjednom Rocolu t. j. u II. izbornom kotaru.

Središnja komisija za pregledanje zem- ljišnog poreza. U carevinskom vieću bi- jahu izabrani dne 24. pr. mj. članovi i zamjenici u komisiju, koja imade pregledat i urediti porez od zemljišta. Za Istru bi- jaše izabran g. dr. Suran, odvjetnik u Mo- tovnna kao član, a g. dr. Matko La- ginja njegovim zamjenikom.

Svatovi. Dne 21. pr. mj. vjenčala se je Ivana hći Ivana Ferlana Garica sa Androm sinom Andra Rubesca iz pod Kastva. Svatra se je slavila najprije u kući prvoinem vanoga g. Frana Ferlana, gdje susvatovi objedovalji. Veselje nado- leralo se je u kući Antona Rubesca, gdje su svatra večerala i probavila u ikrakom veselju, sa razgovorom, pjevanjem i plesom, celu noć i cijeli sljedeći dan. Želimo svako dobro novo- vjenčanin i njihovim roditeljem i cijeloj ro- dini! — Toliko nam javlja član obitelji An- dra Rubesca, koji želi, da se znade cijela istina, i mi ju kao takvu prihvaćemo.

Veliki koncert u Trstu. Slovanako pev- ske družvo u Trstu priredjuje za nedjelju dne 13. t. mj. u rodnoj dvorani kraljišica "Palietama Rosetti" veliki koncert sa vrlo bogatim i krasnim programom. Kod koncerta sudjelovati če voinički orkestar, a zborove če pjevati muški i mješoviti zbor. Ako re- čemo, da su na programu Habedave glasov- vite narodne pjesme, tad smo ave rekli. Pro- gram je krasan, da se osvrta, po sudu vje- štaka, jošte u Trstu u ovakih društvih i kru- govih izvajalo nije.

Početak točno u 7 1/2 sati. Ulaznica 1 kruna. — Od našega občinstva očekujemo, da če mnogobrojno pohrilit na taj koncert, da se nauživa krasno naše pjesme.

Zabačen utek zemaljskoga odbora u Poreču. Sl. zemaljski odbor za Istru bio je otklo u svoje vrijeme ntok na upravno su- dište u Beču. proti odluci ministarstva nanke, koje je bilo odredilo, da se ima pučka škola u sv. Mateju (občina Kastar) razdijeliti po spolu, i da valja popuniti školu u Beču.

Ministarstvo se je u odluci pozivilo, da imadu u sv. Mateju 384 djece u školi, a toliko da ih ima i u Beču.

Zemaljski odbor u Poreču priznao se je — kako je rečeno — proti toj odluci, jer da se o tomu nije razpravljalo u zemaljskom školskom vieću.

Na razpravi, koja se je obdržavala na upravnom sudštu, branio je zastupnik mini- starstva svoje stanoviše, da treba naime, da se razpravlja u zemaljskom školskom vieću; kad se ima ustanoviti svu školu, nipošto pako, kad se ju boče podijeliti po spolu ili popuniti.

I tako su gospoda sl. zem. odbora opet jednom pogorjela.

Zadnji koncert "Slovanako Italica" u Trstu, obdržavan prošle subote, privabio je u društvene prostorije mnoštvo članova i go- stova. Zabava bijaše vrlo živahna, cenju je u glavnom pripomogao izvrat voinički orke- star, koji je igra većinom krasne slovanke kompozicije.

Mikulševa večer. Kao svake godine, tako pripravlja i letos i to u subotu dne 5. t. mj. naš dični "Sokol" u svojih pro- storijah (Via Farneto) Mikulševu večer, koja neće zaista, što se tiče živahne za- bave i zdrave šalo, zlostati za svojimi predšastnicami.

Razprava proti ubojicam Ostromane vršiti če se dne 14. t. mj. pred porotom u Rovinju. Obtužene braniti če odvadajni odvjetnik dr. Ivan. Martinolich, rodom iz Malozela.

Iz Marezina pišu nam 20. pr. mj. Evo nas, gosp. uredniče, da izpravimo dopis u "N. Sl." od 19. pr. mj. ili bolje, da nado- damo, što smo ispuštili: da svieta ne pok- žemo, kakva jest naša bala- učiteljica, ali kad nas je, kako se kaže, za jezik potegnula u svojoj "rečifiki", tada mučat ne smijemo.

Prvo svega, nam je spomenuti, da ona nije razumjela onaj dopis, kojemu je bila glavna svrha prikazati ju kako protivnicu našega materinskoga jezika i da njezin Giuseppe jest prvi legoš, ali da ipak dobiva podporu od Bratorvišćih hrvatskih ljudi u Istri". Ovo je bila svrha dopisa, ali ona svega ovoga ne pobija, te tako može se reći, da ovo ili pobit ne može, jer je istinito, ili da dopis ne razumije, a tim — daje sebi slabu: svje- dočbu, buduć je učiteljica žalibože i hrvatske škole.

Dopisu onom, smo mogli nadodat n. pr. da u školi djece ne dopušta niti jednu rič izvanoviti materinskim jezikom, te je djeka jednogata zado udarila ravnalom — rigom — po glavi; zatim da je kazala jednoj učenic, da joj ime Marica ne zzz napisat nego Marija. Nadalje rekla je učenicom neželjne škole, da ih ona neće učiti hrvatski, nego samo neka — citaju iz čitanka. Čuja se zatim, da se je učenik jedan iz Sv. Jakova tužio materi, da ga učiteljica ništa ne uči, dočim drugih, koji joj nose, da jih uči, pa da neka mu dade "peršuta", da če tako učiti i njega i — bijaše učenik ne-čdom postao od narkoga "Jakova" mli "Jakovića". Sve ovo htjeli smo: napomenut u dopisu, kao što i radi česa je od službe odpuštena, kako je naime birši ko- tarski liečnik M a v e r gošao službeno osvj- dočiti se, da li je istina, radi česa je bila tu- žena, ali smo ispuštili, jer smo čuli to od djece pripovjedat; buduć se je u školi dogo- dilo i jer smo ju htjeli štediti, ali sada, bu- duć nas je htjela prikazat svietu kao lažce, mučati ne smijemo.

Sada predjimo na samu "rečifiku": Mi smo rekli, da se naša ocati za učiteljicu, te potrdjuju njezine riči, rečene kod Buslove krme jedne večeri, gdje pripovjedaju o sve- ćem odpuštaju, rekla je, da se mora sada Tijeljom otući, da pročiše", a kad se vra- tila jednom iz Lošnjane, hvalila on, da če ju- bit učiteljica, kako i je žalibože do sada. Nu- žalost naša obrabila su u radost, kad smo ču- tali u "rečifiki", da nema nade ostati za- učiteljicu u Nevezinah, ali je mogla tomu na- dodati, jer mo nečoi! Što pak navajda, da

nije... nego... da...
javno mi tajno manila, da upiše djecu
u talijansku školu...
već da je ona bila urjek Talijanaca, ali kako
je sada pokazala, tako nikad; bilo javno
bilo tajno, gleda našu djecu materinskom je-
ziku otadžini i to baš prepiranjem hrvatske
škole. Što je pak govornica roditeljima pri upi-
sivanju djece, svjedoče Andrija Olović i
Dinko Rukonić.

Dalje vodi, da je bio pri upisivanju oim-
sina još drugi svjedok; nami je deveta bila
makar djeca od škole, kao što su i bila, ali
istina je, da je bio i sin, što nije poljavalu
Nadalje, "retifikuje", da nije istina, da joj sin
samo nika čuvena, nego vazađa pjevao i hrvatski,
kad ga nitko nije čuo; ali pri otvorenju po-
štarskoga ureda u Neretznah, kad se je našao
u društvu Menežićevih sinova i drugih, gdje
se je urlikalo: "Viva lega nacionalni", "viva
Istria italiana", "viva Croatia".
I pjevao "nella patria dei Rosellii", nije imao
toliko srčanosti, da bi bio zapjevao "Lepa
moja domovino" ili "Još Hrvatska ni pro-
pala".

Učiteljica Zelt vodi, da nije istina, da
je on (sin) nikada svirao armoniku! Mi to
nisamo kazali, nego rekli smo, da je uz armo-
niku pjevao "nella patria etc." i to baš u
Istria Cresamina na 15. kolovoza tek. g. u
kamo doba; kad se je dogodilo "baneta",
o kojoj za sada šutimo. Pa kako nije razumjela
uz armoniku, još je manje razumjela, što hoće
reći, da ga je ostavila talijanska viza. Vidi
se napokon po zadnjoj točki "retifikuje",
da je bila uzemirena, kada ju je sastavljala, jer
velik, da nije istina, da mu je otac molio
preč. Muskardina, da pita pomoć od drugih
svćenika. Mi smo napisali, "da mu je otac
oticao u Stivan, kako bi mu ovaj pomogao",
što ona ne taji. Zatim "i po njegovoj pre-
poruci ostali hrvatski svćenici", što je istina,
jer otac i sin došli su velec. Lusini, da po
preporuci popa Duma Muskardina, dobiju
pripomoć barem od 20 for. Istina je dakle
ova, da sva pogriješka sastoji u ono t, nu da
je prije bilo a, oada bi se dalo čitati a i
po preporuci popa D. Muskardina, kako bi
ma pomogli ostali hrvatski svćenici!

Vidi se sada koliko vrijedi "retifika-
naše učiteljice, kojom je mislila naprvo pre-
stasiti Rapočana i pokazat im, da lažu, zatim
da joj hrvatski svćenici ne uzkrate pomoć
za sina.

Veleučeni gosp. uredniče, ovo su naše i
tudje pogriješke, o kojima neka sude veleu-
čeni čitatelji "Naše Sloge".

Rapočani.

Za podružnicu družbe sv. Cirila i Me-
teda u Vrniku podario je presvjelič g.
dr. Dinko Vitezjić 10 for. mjesto vjenca
na svrski grob pok. okružnog poglavara i
čestita rodoljuba Ivana Karabaića. Uglad-
nali se i drugi u dičnog našeg starinu.

Patelaša parobrodarske svaze u oko-
lici Lošinja. Pišu nam se žala Kramerskoga:
Gdjejoji dioničari mogli bi se dogovoriti ta
jednim parobrodom vezati okolica Lošinjku.
Parobrod n. pr. mogao bi ponedjeljkom; eriedom
i petkom poći iz Martinšćica na Cresu, tičnu
Osor, Unije, Srokane, Sošak (Sausig) u Lo-
šinj mali, a utorkom, četvrtkom i subotom
natrag ili drugdje. To je posve potrebno i
pravedno. Koliko zaprieka stanovnikom u ot-
vorenih plavih uz protivno vjetrova de. Lo-
šinja, kamo, kao sa Suski i Unija dolaze plavi
krcale ljudi kao oraca. Tako radi trgovackih
obćinskih, sudbenih posla, u vrijeme novčane
lone. pri godišnjih smotrak vojničkih, su postar-
ljene im velike kadšto zaprieka. Vidi se gdje-
koji dan do 50 ljudi u jednoj plavi gdje do-
laze iz rečenih napućenih otoka, što je veoma
pogibeljno. Zar malo dana n. p. tamo izgube
c. kr. oružnici (žandari) kad ih ondje norvie-
me nadje dobiti ih drugdje zovo služba, pa
se dogodi, kao pri umorstvu nesretnoga Ostro-
manna, da u Lošinjku nema nijednoga oružnika,
jer se ružili po okolici.

Dao Bog kojigod se dogovorili i zauzeli
za jednu parobrodarsku svazu u ovom kraju.
Ljudi se stariju, a sviet neka se pomladjuje.
Društva, koje bi olakotilo obćenje naroda
odnosno u onom blagom Lošinjskom podneblju, bi
se trosak sigurno izplatilo, a vlada ne bi uz-
kratila stalno svoju pripomoć, davši parobrodu
i prevoz pošte.

Iz Gradina pri Opatlju. Dne 25. novem-
bra stigla je velika nesreća u našem selu siro-
mašnu udovica Luciju Bazečan. — Bilo je
upravo polnoć, kad najednput u moćnu buru,
začujo se žalosni glas zvona, kao da zovo:
"Braće pomozite! vratite! vratite!" I doista iz
prvog sna probudjeni ljudi mislili su, da su
sve kuće u ognju, jer je buru namolilosudno ve-
lika iskro metala po cijeloj vasi. — Velikom
naporom i trudom bijaše tekak drugoga dana
o polдне ognj ugašen.

Sirota udovica dan prije nego li ju...
zreća našla, pokopala je 7. godišnjak kćerku,
koja bi njoj imala biti podporom u starosti;
kad je izgubila kćerku u kćeru, — kamo da
se uteče u slaboj ljetini? kamo da sklene tu-
žnu glavu?

U toj nesreći nesretna udovica zmozi za-
milosrdje sve rodoljuba, da ju milostinjama
obrane glade i maza.

Bog će platiiti svetim blagoslovom ple-
menita srca, koja se sirote budu sjetila. Mi-
lodara u ime sirote prima — Kapelanski
ured na Gradinu — p. Opatlju. Istra.

Iz Nevezinah pišu nam 1. t. m. j. Ra-
počani javljali su Vam dosada samo tužne i
žalosne vijesti iz ovih strana; što će oni i
zaprjeđ činiti, dok se ih sav ne očisti. Na
sadašnju dužnost njih je, da Vam javi vesele i
radostne vijesti. Prva je, da je naša hrvatska
škola dobila uspokon učitelja gosp. Pava Ga-
zizina za koga se govori, da je dobar čovjek i iz-
vrstan u svojem zvanju. Tomu se veselimo i
radujemo, jer će tako naša zapuštena dječa
i radujuće, jer će tako naša zapuštena dječa
biti dobro poučena; u onom, što će njim u
životu biti od neizmjerne koristi. Gospodin
učitelj ne želim ništa drugo, nego da vrše
svoju dužnost, postignu u našoj školi ovaj
uspjeh, što no ga postizavao školači Petrina,
koji je primio osam učenika a ostavio 120. To
je želja naša!

Druga viest radostna i vesela je, da se
na 8. t. m. j. ovdje otvorit "Hrvatska Či-
taonica". Druga bit će ovo na otoku Lošinjju.
Naši "poparditi" govore ovdje, da smo samo
tri ili četiri Hrvata ovdje, nu ova trojica sa-
kupit će oko sebe malo po malo sve, što ima
poštenoga u Neretznah; možemo, koji misle
svojom glavom i koji nisu dužni našem ane-
tjanu. Čitaonica biti će ono društvo, koje će
nastojati, da nastane u ovom našem mjestu
toli zaželjeni mir i sloga i da oni, koji su
sada aliopi, progledajući uvide ko im je prijatelj
i koji neprijatelj! Sastat će se već na otvore-
niju Čitaonica, se tri ili četiri Hrvata, nego, do-
trideset njih, koji saznu i uvidjaju, da svakomu
čovjeku razumnomu mora biti materijski po-
moć iz sv. vjere najsvetiji i najdraži. Čitaonice
dakle naša; dobro nam došla, misla i evale,
kako toliko tvoje družice u zapuštenoj Istri;
to žele tvoji članovi. Rapočani.

Iz Malogela pišu nam 30. pr. m. j.
Čitali ste valjda u vašem židovčeta grdnje
navale ovdšnjeg jednog propalica na lo-
šinjске Hrvate. Nespašeniču nije pravo, što
smo se i mi Hrvati poželili buditi, jer se
boji, da bismo mogli na put stati njego-
vim i njegovih patrona izredentskim splet-
kam. Oni znaju, da smo im najveća izdaj-
ničkih, protudinastičkih težnja. Mi smo
Hrvati i hoćemo kao takovi pod slavno
vladajućimi Habsburgi živiti i umrieti, a
protivnici naši jesu nespašeniču, koji škilje
i uzdižu za drugom domovinom.

Lahko ćete razumjeti, da im je radi
toga najdublji tru u peti naš djeni pravak,
naš velezaslužni zastupnik g. Sime Ko-
zulić, koga naš puk radi njegova poštenja
i zbog njegove dobrote silno voli. Ali od-
kad se je odlučio, da sazove ovdje javni
sastanak dne 22. novembra, od tada je
sao Simunetto u ošjih našega puka za
mnogo poskotilo, dočim bi ga naši po-
pardi i uprav za to utopili u žlic vode.
Al da bi već bio sazvaio jedan sastanak,
pak mirna Bosna, nu on se nije s tim
zadovoljio. Zamoljen od sugrađjana sazvaio
je naš velovredni zastupnik drugi sastan-
ak u nedjelju dne 29. pr. m. j. Narodni
protivnici nisu mu htjeli odstupiti prvašnju
dvoranu, ali on je našao drugu, u kojoj
se je sakupilo preko 400 duša.

Prvi put govorio nam je većinom o
mjestnih pitanjih, a drugi razložio nam je
obširno i temeljito, što smo i odnkada smo,
ta se svrmo i na obćinske stvari. Dokazano
je i dietetu, da smo Hrvati bili, da jesmo i
da moramo takovimi ostati.

Uspjeh bijaše upravo sjajan; svtko
se u čudu pita, je li što takova moguće
u Malomeslu. "Poparditi" pucaju od blesa,
groze se i straše, ali se ih nitko ne boji.
Nu valjda će vas o svemu potajuje obav-
ijestiti redoviti vaš dopisnik.

Iz Sovinjaka pišu nam 28. pr. m. j.
Mnogo se je već puta iztok začario, a bliedi
mjesec poletio svodom nesekim odnkada ne
bijaše i dičaoj "Našoj Slozi" glasa sa ovih
strana jedne nam Istre. Misliću četo možda
gospodine uredniče, da je ovdje ara u radu,
pa da vam se s toga nitko ne javlja, ali nite
tako. Mnoga, bi se raku utradim, kad bi htjela
vjerno opisati, što se sve u ovih stranah do-
gadjja. Uzeš s toga pero, da Vam ja štožod
javim, u koliko mi slabasne sile dopustaju.

Prije svega moram Vam javiti, da je
ganjusna prašina, što no je podiglo izdajnička
kola, koja proiruje islarskom tvrdjavom u
mirotom Kastavšćinom; dopri i amo, da i
ovdje razdraži mirne žive. da i ovdje posije
svoje izdajničko zmo, ali je onaj, štone vedri
i oblaci drugdje odsucto, jer se i ovdje vje-
tar uzvilo, te ju odposlao onamo, odakle je
i došla: Mudrih li izdajnika, koji misle, da
su još uvijek pokrite oči naših, dočim na-
ukih seljaka, debelom urenom, koji misle,
da će ih svatko priznati kao spasielje ne-
sretno nam Istre. No znaju oni jadni, da ih
već svatko dobro pozna, da će im svatko

u ošte kazati, da je to samo "mus in pelle
vredno". Nu pustimo toga smradu, jer nije
vredno, da se za nj pero motči. "Proklet bio
ti d."

Što pako da vam kažem ob ovom ma-
leom mjestancu i djelomnoj okolici? Mje-
stancu vam je ovo daleko na glasu. To vam
je prava Toskanija, te ako mislite kada u
ove krajeve, to vam preporučam, da prolištate
prije budi koju gramatiku talijanskog jezika,
jer ljudi ovdje ne znadu obćiti našim "bar-
barskim" jezikom, kojim se može služiti samo
"le genti bassa" i a nekoli u "Sovignaco".
Kada ih nepristan čovjek ovaj čuko po ne-
dijeljnih, kad se oni na gomile sakupljaju kraj
orkve sv. Jurja, mora zbilja priznati, da je
nešto, biljez: Rimac: bliz: Vasoje: ili što ti
je nam gdje. — Sramota! sramota! Nije
mi kol, za čudo, kad čujem tak zboriti same
građjane (i?), kojih, kad položim mirno ruku
na praz, ne možem nabrojiti nego jednoga
Talijana, ali se čudim onim seljakom, koji bi
inače za nas dali svoju vlastitu krv, pa da
se služe tim jezikom, kad gođu iz okolice,
da prisustvoju sv. misi. — Zalostje i ope-
zalostje! Biedni počel Zar je naš milo-
stivni hrvatski materinji jezik toli ružan, da
se sramiš njime govoriti? Ne griješ — i ne
smatraj ga takvim, jer je to jezik, kojim,
kako pjeva naš nemurli pjesnik Preč do-
viđ u svoji pjesmi "Rodu o jeziku":

"Njim kraljevi kraljevahu
Njim carevi carevahu
Slavno mu je loz imo
Slavno puk ga svojim zove".

Nebih htjeo, g. uredniče, zlorabiti uz-
trpljivost vašu, pa s toga hoću, da vam još
što šta u kratko kažem i time završim, a
pomoću božjom i Vašom dozvolom javiti da
Vam se još kadkadka. (Izvolite, Op. ured)

Kad Vam kažem, gosp. uredniče, da na
poštanskom poštu no ima našem jeziku mjesta,
mislim, da se nećete ni najmanje zadovoliti,
jer smo u Istri. Šta da se "barbarskim" je-
zikom pečati pisma, koja idu daleko po svijetu!
Ne ide pa nada, a napokon "Sovinjak", to
je pravo talijansko imo, to nije ime hrvatsko
ni po korjenu ni po značenju, te su to samo
zlobni "barbari" osaktili, jer je pravo ime
tomu selu (pardon gradu) "Sovignano", što
znači valjda po mojem nemjerodavnom sudu,
jer malo razumijem njihov jezik: "Čuk uve-
sela". Neću dalje, jer se zbilja ne mogu na-
čuditi, kako to može oko hiljadu ljudi našo
krvi i jezika mirno doše podnašati.

Pomodi onih nesrećnih školskih tabak
dubovi su ovdje još uvijek razdratjeni, jer je
to kiselca jabuka za našega neumornoga ali
siromašnoga seljaka.

Čujte još ovo, pa mirna Bosna za ovaj
put. Jedan od ovdšnjih "il figlio del puro
sangue italiano", držeći valjda jednog našeg
seljaka za budala, kao što je on sam, počmo
mu se rugati ričima: Vidite, što su vam
učinili vaši deputati (razumjete se u talijan-
skom jeziku), da morate na svako dlete, koje
je dužao polaziti školu, platiti 3 for. Ova
je posvema ravnodušno odgovori: Istina je
prava, da su nam to učinili, ali mi je žao,
da taj zakon i za vas vrijedi, a pak napokon
što je to 3 for. Ja bi ih rado plaćao i 10.
Mnoštvo ljudi, što su se bili oko njih sa-
kupili, grobotom se nasmejše, a naš delija
"figlio" postade crven kao i kaban rak.

Iz Pična pišu nam 24. pr. m. j. (K
imendanu Nj. V. cesarice i kraljice u
Pičnu). Bila je urečena sv. misa u osam sati
u jutro. Iz škole došla mladež sa dvama
učiteljima, a malo malo za njima zastopstvo
porazne obline. Našli već u klupama klečeca
dva obćinska siromaha, osim kojih još jedan
jedini privatista "naš čovjek" iz grada, a
drugoga — ni žive duše. Ako drugi ne do-
djuše od građjana, bili su valjda za svojim
poslom, pustimo seljake, oni bjahu za pligom
— ali oni, koji bi morali prisustvovati sv.
misi, gdje bjahu oni c. kr. službenici, od
kojih su sada bar dva u Pičnu? Gospodin
je počestemter jedan, a drugu gospoditna,
je počestemter vodi brzojavni ured, dokle se
u toma gospodin počestemter uvježba. Gdje su
oni bili? Oni barom kao službene osebe, koji
iz cesarsko-kraljevičkih blagajna uziraju plaću,
oni bar gdje su bili onaj dan? — Doma!

Pozoran opažatelj.

Dana 23. pr. m. j. poslali imoštirati nj-
koliko novaca. Vrtiv se onaj, koga pošlak
doneso mi potvrđicu (recepta) samo njemacko-
talijanskoga teksta. Vrtah ju sa izjavom, da
ju ne primam ako potvrđica nema i hrvatski
u tekst, a sa pošte mi bje opet vrateno uz iz-
tekst, "da certifikat sa hrvatskim jezikom
nema". He, u picanšćini; gdje je preko dvije
hiljade petsto misli ljudi Hrvata a u gradu
niti dvjesto. pedeset duša (kako se oni krsto
Talijana) tuda, da poštanski ured nema hrvat-
skih potvrđica. Podijoh slučajno sam u poštu
skih potvrđica. Podijoh slučajno sam u poštu
i gospodin mo počestemter upita: "perche
la ga mandà quella roba inario, cosa: la
volera"? Hrvatsko potvrđicu odvrati. "Non
ganemo noi che kresta roba in ufficio": od-
vrati mi! He, to je ravnateljstva pošta i brzo-
javni mi! He, to je ravnateljstva pošta i brzo-
javni mi!

java vrijedno, da znade! (Misli, da su kad
ravnateljstva prateduju? Op. Ur.)

Dana 19. pr. m. j. bio je čvdi gosp. A.
Cotić, putujući učitelj poljojedstva, da počel
ciopljenu američkog traja ili floza. Govorio
je slovenskiju jezikom — da su i go tako svi
seljaci razumjeti mogli. Bilo ih je kakvih
dvadeset. U najljepšem času predavanja stupi
među nje jedno "golobrado monče", koje
je radi prevrelike i vruća čežnja i ljubavi do
"Madrepatrie" imalo prišio i go r k ih
okusiti. Okrećući se amo i tamo pogledujući
ostale, pokazivalo je time, da je bio pečano
od predsjedništva tovarakoga društva da po-
kaže svoju nabražbu, da se izveže, kako se
samo oni znadu izkazati sa svojom: "animo
kulturmo". Prekina predavanje g. učitelja re-
ka: "La prvo šior la ne spieghi kvego in
lingua slavaana, perke noi non kajimo ko-
saka la parca". Ha, ba, ha! Dvadeset seljaka
sve naših tvrdica, i on čim i još ima lica
kazati "la ne spieghi non kajimo". Svima
je na to uzavrelo u licu crvenilo i g. učitelj
ostao je, kao zapanjen, pa će tanu. deliji:
"Doš č za Talijana već danas osam dana
drugi! Odrativ mu "Ben, gracije šior" uze
momče kapu i reka: "Aao" podje.

Niti tudnjica dakle ne mogu vijetiti "Pe-
denze", ako ni "Talijan", sve valja, da bude
njihovo.

Kako momče otide, umoliše gosp. učitelja
neka oprosti, što mu se je takva šta
baš ovdje dogodilo. Dobro, dobro, od-
vrati on, nije to samo ovdje i u drugih
mjestih dogodio se šta slična. Hej, šta čete,
brata su! Drug druga i u crkvi nadje. Svag-
dje i svuda su jednaki.

Zidni kolosar. Na molbe s raznih
strana priredila je tiskarna Dolenceva nekam
jedni kolosar za g. 1897. t. ga prodaje po
20 nt, s poštarinom 25 nt. Dobiva se u
tikaraj, naprava velikoj vojničkoj kazarni.
Izpravak U br. 47. letišnje "N. S."
podkrate su se u pjesmi "Na dušni dan"
ove tiskarske pogriješke: Zablja rječ u
prvom stihu 5. kitice ima glasiiti "inako"
(inače, drugdje) mjesto "onako". Prva
riječ u trećem stihu odozdo ima glasiiti
"uznose" mjesto "nanesa".

Listuina uredništva.

Prijatelju u Buzetu: Izvolite se obrati-
ti izravno na ovo uredništvo, jer nam se neće
platiti u tudje poslove. Bratski odzdrav!

Gosp. B. T. Izvolite se ustupiti čok ču-
jeno i druga svona; prijateljski odzdrav!
Gosp. F. S. T. S. Mi se čudimo Vama
što se vi još čuditi možete onom sudjelovanju u
izdajničke svrhe. Nesjećate li se, na "aristokrat-
ičkih vik-ča", kako postaje svacij i nitiji
radi korita? Da ste nam zvali.
Nepoznatkom dopisniku iz Vepriča:
Nepodpisana pisma putuje u naš koš.

Poziv.

Gospodara članovi i prijatelji kotarske
gospodarske zadruge "Opatija" pozivaju
se k redovitoj glavnoj skupštini, koja će
se obdržavati u Barseč dne 10. decembra
t. g. u 10 sati prije podne sa sljedećim
dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika glavne skupštine
obdržavane dne 5. decembra 1896.
2. Izvješće tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Oračun za godinu 1896.
5. Porračun za godinu 1897.
6. Izbor novog odbora.
7. Eventualni predlozi.

Kotarska gospodarska zadruza
Opatija, 24. novembra 1896.

Predsjednik:
V. Tomićić v. r.

Broj 3567

Razpis natječaja

U smislu zaključka obćinskog zastup-
stva od 1. decembra 1896. ima se kod
podpisnoga popuniti mjesto
obćinskoga blagajnika
sa plaćom godišnjih 500 forina, koje se
primu u mjesečnim anticipativnih obročih sa
izgledom poštenja plaće na 600 for.

Od molitelja traži se: neprobitnost,
podpuna sposobnost u blagajničkih poslovih
u hrvatskom kao uredovnom jeziku.

Prednost dati će se onomu, koji se
izkaže, da je jurve u istom svojstvu služio
li služu.

Imenovani ima položiti kauciju u gq-
tovom ili u javnih papirih do iznosa go-
dišnje plaće.
Molbe imaju se podnesti podpisanoe
od dana 15. decembra o. g. a imenovani
imati će, da nastavju službu najdulje do
konca tekne godine.

Glavarstvo obćine
K a s t a v 1. decembra 1896.

M. Jelusić.

Jayna zahvala.

Prigodom bolesti i smrti dobrog i nezaboravnog nam supruga i oca

Dinka pl. Dessantleha

bivšeg občinskog načelnika itd.

primismo nebrojenih pismenih i ustmenih sažalnicah, za koje se svima ovim putem zahvaljujemo.

Osobita budi hvala veleč. g. župniku Andrijičiću na njegovom trudu i ljubavi izkazanoj prigodom bolesti i smrti, doprativši napokon pokojnika do hladna groba; veleučenom gospodinu občinskom liečniku, koji je dragog pokojnika izvanrednim mašom nastojao; veleč. svećenstvu, gg. načelniku Pajaliću, bivšim načelnikom Barbačiću i Čubraniću, občinskom savjetniku Mihaliću, bivšim občinskim savjetnikom Heru i Pajaliću, koji ne žaleći truda, po starom običaju, nošahu pokojnika.

Hvala slavnom občinskom glavarstvu i brodevlastnikom, koji u znak žalosti izvjesiše na pol stiega zastave; slavnaj upravi „Bratovštine sv. Iv. Kr.“, koja po smrti primi u broj svojih članova pokojnika i sprovede ga sa svimi članovi do crkve.

Hvala velečijenjenoj gg. c. kr. financ. povjereniku, c. kr. prijammniku, c. kr. poštemestru, učiteljem, c. kr. financ. stražarom, glavaru Tomašiću, Rodu, Kveniću, Barbačiću i svoj ostaloj rodbini, prijateljem, znancem i svemu pučanstvu, koje je pokojnika do hladna groba sprovedlo.

Napokon se zahvaljujemo svim župljanom sela Batomlja, koji blagohotno dozvoliše, da se ostanci pokojnika pokopaju na njihovom grobištu kod crkve „Majke Božje Goričke“, gdje se nalaze pokopani ostanci njegovih milih.

U Baški, dne 29. studenoga 1896.

Nikola pl. Dessantlich   Franjo pl. Dessantlich   Marija ud. pl. Dessantlich
c. kr. činovnik u miru, brat   rastužen sin   rascijeljena supruga
u ime braće i sestara

Jayna zahvala.

Ganutom srcem podpisani izriču iz dna duše u imeu svaga roda najsrdačniju zahvalu svoj rodbini, prijateljem i znancem, što su prigodom bolesti i smrti našega ljubljenoga i nezaboravnoga supruga, dotično brata, svaka i strica

Mateta Širole-Brnasa

njemu izkazali toliko ljubavi, a nama toliko saučesća. Napove budi izrečena iskrena hvala svim našim prijateljem i znancem, poimence: p. z. gg. iz Kestva-grada, iz grada Rieke, iz grada Pulja, iz županija Brnasi, Blažić, Brnčić, Jurčić, Hosti, Sroki, Srdoči, Saršoni i Martelji, te ujedno našim dobrim susjedom bližnjim i daljnjim, koji su nam u njegovoj teškoj bolesti uvijek na uslugu bili. Bog platio svima!

BRNASI, dne 28. novembra 1896.

Antun Širola
brat.

Rastuženi

Marija ud. Širola
supruga.

Velika lutrija u Inomosta po 50 novčića

Yuženje neoporedivo 20. februara 1897.

Glavni zgoditak

75.000 krunah. U gotovom sa 20% odbitka.

Srećke po 50 novč. preporuča: Giuseppe Belafie, Alessandro Levi, Mandel & Co, Girolamo Merpurge, Iga. Neuman, Marco Nigris, Enrico Schiffman.

Njegova svetost papa Leon XIII. poručio je po svojem liečniku prof. dra. Lapponju ljekarsku Piccoliju u Ljubljani najsrdačniju zahvalu za Nj. Svetosti odposlatu tinkturu za želudac.

Spomenuti liečnik, kako i mnogo drugih odličnih profesora medicine istražili su Piccolijevu tinkturu za želudac, te ju preporučuju kao izvrsno sredstvo za kriepljenje želudca, pomnožite tek, ter pospijete probavu i čišćenje. Cijena: 1 botica 10 kr., 12 botica sa savikom 1 for. 30 nt.; pošiljka po pošti od 60 botica 6 for. 20 nt.

Najviše priznanje

ljekarniku Piccoliju u Ljubljani kao priredocu kapljicah za zube, koje je za zadovoljnim uspjehom Njuz. c. i k. visot prejsna gospojin pristolonasliečnica udova nadvojvodkinja

STEFANIJA
ivolila opetovano uporabiti. — Cijena 1 botici 20 nt., 10 botica 1 for. 50 nt.

Ljekarna Piccoli

„pri anđelu“
Ljubljana, Banajska cesta
Posiljke se šilju prama postanskom pošteću.

Važno za usnare!

Posuilnica u Konjicah kupila je iz ostarvštine poznatoga tvorničara **Ivana Stanzera** tvornicu za usnje (kožu) te kuću sa gospodarском zgradom.

Tvornica za usnje pripravljena je za 20 do 30 radnika, te se ovim nudja u najam ili na prodaju.

Više o tomu podaje **Dr. Ivan Rudolf** odvjetnik u Konjicah, na Štajerskom.

DROGERIJA
na debelo i drobno

G. B. ANGELI

TRST

Corso, Piazza della Legna 1.

Odlikovana tovarna čopilev.

Velika zaloga oljnatih bary, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angliškoga, iz Francioje Nemilje itd. Velika zaloga finih bary, (u tubetih) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in poše.

Mineralne vode

iz najbolji znanih vrelcov kakor tudi romanjsko, kveplo za švepljanje trt.

U ljekarni E. Tomaja nasljednik

A. WINGER

u Zagrebu, Ilica broj 12.

dobivaju se osim svih ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni osobite preparake vriedni liekovi

Mazilo proti kostobolji ili protinu, znanom kalamu i irganju u kostih, nkošenosti ili grčevom u silih, boli u kukovih i križicah, kostenom pogancu, probadaanju, svakevrstnim narebam. — Cijena 60 nt.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, teške disanje, promuklost u grlu, sipljivost. — Cijena 60 nt.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, blijedoci, škrofoloznosti, podbahlosti, djetinjoj krhkvosti, ženskim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. — Cijena 60 nt.

Pojačene švedske kaplje ili švedska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se glasovitim sredstvom očišćuje krv i zlatenica, popravlja i okrepljuje želudac i ublažuje glavnu bol, slabičava, teginja ili mutnina, tjera nepuhošć i vjetro, odličuje se bol u silih, deščaćno grčev, žuticia, gromenja ili simenja, savijanje ili grčinja u truhcu. Tko ovaj toli korisno djelujuća švedska tinktura redovito pije, sačuvat će si zdravlje, vjelesan snagu i zapriečiti rane bolesti. — Cijena 60 nt.

Prah za blago ili za marvu, koji svakomu koji gospodaru preporočam za konjski leh ili kašalj, za volova, krave i svinje, za lagano čišćenje, za objačivanje želudca i probave, kada blago neće rado iderati, pa se napuhuje. Krave daraju od njega više i holjega mlitka, koji postaju čilji i jaši. — Cijena jednom omotu 45 nt.

Svajcarske pilulice, najsigurnije sredstvo za čišćenje i snajenje želudca ili stomaka i crjeva, za očišćavanje proti sapelitini, navali krvi u glavu i prsa, tromosti ili tešćini. — Cijena šćakuljici 70 nt.

Mazilo za blago osobito ka-kasje i volove proti kostenoj boli, grčćenim, nategnutim siliam, nkošenosti i oteklini poslje teškoga napora, za objačivanje i okrepljivanje silih i sivrca. — Jedna šćaka 80 nt.

Tekućina proti izpadanju vlasi odvješćuje i brani korenje vlasi, odstranjuje pruhiti i pospijkuje rast kose. — 1 šćaka 50 nt.

Mast proti lišajju, krtatam, poročini i ospitiniam. — Jedan lončić 50 nt.

Antiseptična voda za usta i zube sačuvaju od kvarenja, saprijetuje i ublažuje zubobolju, svršćuje zube oko zubi, razšćikaraju usta, uklanja nengodan vanj. — 1 šćaka 60 nt.

Fina smrekova esenja (Fichtennadel Esenz) za čišćenje i razšćikavanje zraka u sobah, za disanje i za plućobolnu. — Po 50 nt.

Antisutin. Prah proti snajenju ili poim, proti sajedini. — Šćakulja 50 nt.

Tinktura za kurje oči izvrsno sredstvo. — Cijena 50 nt.

Dra. Spitzera pomast za lice proti sunčanom pjegam, madežem, raznim pjegam ili šćekovom, odstranjuje prackernerno rumenilo lica i nosa, hrappovost, ospitine na licu; prosvadja gladkost, njeznost; bjeloclu i sroču obraza i ruku. — Cijena većem lončiću 1 for. — 1 tomu spada još borakov sapun po 40 nt.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepšavanje i osvježjeje te povlađuje lica. Staviljen je od najšćićih travi, a odlikuje se vanjšćine ljupkim mirisom. Jedan komad stoji 50 nt.

Mirisna žesta za sobe kaditi, nekoliko kapi preugodan miris. — Flašćica 80 nt.

Otrov ili čemer za silence ili kimače. — Flašćica 50 novčića.

Antifebrile od Rodinisa proti groznici ili simalci. — Manja botica 70 novčića.

Polibronov sirup po dr. N. Nikoli Selaku lieči vjetro, no bolesti žrca, nepokoj, glavobolje, trzanje, hysteriju, zaduhu, razno grčevje. — Cijena 1 for. 50 nt.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želudćanom kataru, lošoj probavi. — Cijena 1 for.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene. — Cijena 1 for. 25 nt.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boja za farbanje kose, da siede kose poerne, fine sapune, praške za gospodje, sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi poboljšuju.

Spužve za umivanje, kefice za zube.
Razne sprave iz kaučuka, bandaže, pojove za rane, pojase, kirurške sprave.
Ruskog čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francezkoga Cognaca.

ZALINA MINERALNIH VODA.
Sve po novtinal oglašene medicinske specijaliteti.
Tko naruči za pet forinta vriednosti, plaćam sam poštarinu.